

ОЦІНКА РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТЕРИТОРІЙ І ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

*Доповідач – Шангіна С.В., ст.,
Науковий керівник – Полетаєва Л.М., к.геогр.н., доц.,
Одеський державний екологічний університет, Україна
stef_shang@yahoo.com*

В сучасній Україні туризм збільшує свій вплив на економіку країни, тому актуальним становиться пошук туристично-привабливих місць для рекреаційно-туристичної діяльності.

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) України має важливе значення щодо збереження рідкісних екземплярів флори, фауни, ландшафтів та ґрунту, але на окремих його ділянках є можливим створення місць для короткострокового туризму: підготовка екологічних стежок, туристичні маршрути – все, аби ознайомити туристів з природою країни. Доля заповідних територій Херсонської області складає 10%, Одеської – 4,5%, Миколаївської – 3,07%, що явно недостатньо в порівнянні з Європейськими державами.

Туристична привабливість є характеристикою території, яка відображає рівень затребуваності територіальних туристичних послуг і відповідний рівень задоволення туристичних потреб.

Для обґрунтування поняття туристичної привабливості та її оцінці на прикладі територій та об'єктів природно-заповідного фонду Північно-Західного Причорномор'я була обрана методика бальної оцінки окремих ресурсів місцевості за Мацолою В.І. та Горун В.В. з нашими доповненнями. Завданнями дослідження були: визначення показників для оцінки рекреаційних ресурсів та туристичної привабливості; здійснення порівняльного аналізу рекреаційних ресурсів та туристичної привабливості ПЗФ Північно-Західного Причорномор'я, проведення SWOT-аналізу територій та об'єктів ПЗФ задля проведення рекреаційно-туристичної діяльності.

Вихідними даними виступали статистичні збірники Головного управління статистики в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях та Регіональні доповіді про стан навколишнього природного середовища Міністерства екології та природних ресурсів України за 2017 рік.

Нами були запропоновані оціночні шкали складових ресурсного потенціалу за ступенем сприятливості для рекреаційного використання (за В.І. Мацолою, Горун В.В.). Бальна оцінка проводилась для основних рекреаційних ресурсів (природних, історико-культурних і соціально-економічних) та антропогенного навантаження на складові навколишнього природного середовища. Бал антропогенного навантаження має від'ємне значення, оскільки він уявляє негативний вплив на розвиток рекреаційно-туристичної діяльності.

Одеська область лідирує за параметрами біокліматичних (20 балів), історико-культурних ресурсів (6 балів) та інфраструктурно-споживчим показником (7 балів), але в цей же час її територія зазнає максимуму

антропогенного навантаження (- 15 балів). Херсонська область має найбільшу кількість балів за показниками природно-лікувальних ресурсів та об'єктів ПЗФ (15 балів). Аналізуючи загальну кількість балів (табл.), Херсонська область є найбільш сприятливою за рекреаційними умовами для природокористування (31 бал). Одеська і Миколаївська області в цілому мають сприятливі умови для туристичної діяльності.

Проведення SWOT-аналізу туристичної привабливості показало, що регіон Причорномор'я має багато сильних сторін (приморське розташування, значна кількість рекреаційних та бальнеологічних ресурсів) та можливостей (активне співробітництво з державами Чорноморського регіону, зростання інтересу населення України та іноземних туристів до курортно-рекреаційного, екологічного та сільського зеленого туризму), але й значні слабкі сторони (нерозвинутий інформаційний простір щодо туристичних можливостей регіону та незадовільний стан доріг) та загрози (заїлювання водних об'єктів, загострення чи продовження воєнного конфлікту на сході), для ліквідації та запобігання котрих потрібно вживати заходи на державному та регіональному рівнях.

Таблиця – Узагальнена бальна оцінка рекреаційних ресурсів та привабливості (складено автором)

Параметр	Одеська	Миколаївська	Херсонська
Біокліматичний	20 балів	18 балів	18 балів
Оцінка показників природно-лікувальних ресурсів і об'єктів ПЗФ	10 балів	11 балів	15 балів
Історико-культурні ресурси	6 балів	5 балів	4 бали
Інфраструктурний	5 бали	6 балів	5 балів
Споживчий	2 бали	1 бал	1 бал
Антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище	- 15 балів	- 14 балів	- 12 балів
Всього	28 балів	27 балів	31 бал

Аналізуючи отримані результати, можна зробити висновок, що туристичну привабливість Північно-Західного Причорномор'я необхідно розвивати, оскільки за розрахунками, споживчий фактор на середньому рівні в Одеській і на низькому рівні в Миколаївській та Херсонській областях. Для збільшення показника туристичної привабливості рекомендаціями можуть бути покращення регіонального та місцевого управління соціально-економічним розвитком в туристично-рекреаційному комплексі регіона, здійснення еколого-освітньої роботи на регіональному рівні за допомогою урядових установ, налагодження інфраструктури, підняття іміджу території.